(इ, उ &c.) takes place in many vaidik instances where it could not be justified from *Páṅini*'s rules which chiefly concern the classical idiom (comp. e. g. as regards the radical अस् a combination अपि ष्मसि), that consequently in अपि ष्याम the change of स् to ष् might be ascribed to the influence of the ultimate vowel of the *adverb* अपि in the same manner as in हि ष्ठा (*Sáyaṅa* = भवथ) to the इ of हि. The combination of अपि and अस् is therefore, at least, matter of doubt, even in such cases where अपि immediately precedes अस्, and still more doubtful where it is separated from it by other words.] [3] Near to, towards; comp. e. g. इ, गम् (अपियत्, अपिगत); the commentators render it mostly in the latter instances by अभि or प्रति.

2. (as a *separable preposition.*) When used as such, अपि is considered to have no special meaning itself and the noun connected with, but not governed by, it in the genitive is to be rendered with the ellipsis of 'a drop, a little'; e. g. सर्पिषो ऽपि स्यात् 'there might be a drop of, or a little, clarified butter'. [This value and use of the word are stated on the authority of *Patanjali* (to *Páṅ.* I. 4. 96.) whom it is necessary to quote here in full on account of the different interpretation given to this Sútra by the native grammarians and perhaps, too, on behalf of the erroneous quotation 'युक्तपदार्थे' made elsewhere from *Hemach.* and the *Med.* — instead of अयुक्तपदार्थे — which is apt to convey, if any, a totally different sense. *Patanjali:* अपि पदार्थ°। इह कस्मान्न भवति। सर्पिषो ऽपि स्यात्। गोमूत्रस्यापि स्यात्। किं च स्यात्। द्वितीयापि प्रसज्येत कर्मप्रवचनीययुक्ते द्वितीयेति (*Páṅ.* II. 3. 8)। नैष दोषः। नेमे ऽप्यर्था निर्दिश्यन्ते। किं तर्हि परपदार्था इमे निर्दिश्यन्ते। एतेष्वर्थेषु यत्पदं वर्तते तत्प्रति कर्मप्रवचनीयसंज्ञो भवतीति। अथवा। यदत्र कर्मप्रवचनीययुक्तं नादः प्रयुज्यते। किं पुनस्तत्। विन्दुः। विन्दोस्तर्हि कस्मान्न भवति। उपपदविभक्तेः कारकविभक्तिर्बलीयसीति प्रथमा भविष्यति॥ *Kaiyyaṭa* on *Patanjali:* अपि°। इहेति। यथापिशब्दस्य कर्मप्रवचनीयसंज्ञायां सत्यां स्वादित्यचोपसर्गाश्रयं षत्वं न भवत्येवं सर्पिःशब्दाद्द्वितीया कस्मान्न भवतीति प्रश्नः। इतरो(°रा?) भवत्येवात्रापेः संज्ञेत्याह॥ किं च स्यादिति। नेम इति। यद्यपिशब्दार्था इमे निर्दिश्येरन्। पदार्थग्रहणमनर्थकं स्यात्। स्वपदार्थाव्यभिचारात्। संभावनादीनां चोपादानमनर्थकं स्यात्। तेषामपि पदार्थत्वात्॥ परपदार्था इति। स्वादित्यादेः परस्य पदस्यामी अर्था इत्यर्थः। तदयमर्थः। स्वादित्यादिपदं कर्तृसामान्यवाच्यपि यदा सामर्थ्यात्कर्तृविशेषे विन्दौ वर्तते तदा तत्प्रत्यपिः कर्मप्रवचनीयः। सर्पिःशब्दस्तु समुदाय एव वर्तते नावयवे। अत एवावयवोपजनितव्यतिरेके षष्ठी भवति॥ अथवेति। विन्दुकर्तृकत्वं क्रियाया द्योतयितुमपिः प्रयुज्यत इति विन्दुं प्रति कर्मप्रवचनीयो ऽपिर्न तु सर्पिः प्रतीति भावः॥ विन्दोस्तर्हीति। ननु यदा विन्दुशब्दो न प्रयुज्यते तदापिः कर्मप्रवचनीयः। तदुच्यते वृत्तिकारैः। पदान्तरस्याप्रयुज्यमानस्यार्थः पदार्थ इति। न चाप्रयुक्ते द्वितीया विधातुं शक्या। अत्राङ्गः। पदार्थग्रहणमिहोपलक्षणार्थमुपात्तम्। तेन यस्मिन्पदार्थे पदान्तरस्याभिधानशक्तिर्नास्ति तत्रापिः कर्मप्रवचनीयः। ततश्च गतार्थो विन्दुशब्दोपादानविस्पष्टप्रतिपत्तये प्रयुज्यते तदापिः कर्मप्रवचनीयसंज्ञो भवति॥ उपपदविभक्तेरिति। कारकविभक्तिरत्र प्रथमा। सर्वत्रैव वाक्ये ऽवश्यंभाव्यं क्रियया ततः स तया तत्र विन्दोः प्रथमा स्वादित्यनेन संबन्धो ऽन्तरङ्गः पश्चात्तु तत्कारको ऽपिशब्देन (the last sentence is rather incorrect in the E. I. H. Ms. 171, viz. सर्वत्रैव वाक्ये ऽवश्यंभाव्यक्रिययातंतः स तया तत्र विदोः प्रथमं स्वादित्यनेन संबंधोंतरंगः पश्चात्तु तद्कारको ऽपि शब्देन sic). — To which may be added, to prevent a misunderstanding of the ellipsis विन्दु, from the *Káśiká*: मात्राविन्दुस्तोकमित्यस्यार्थे ऽपिशब्दो वर्तते. — It results from this quotation that, according to *Patanjali* and *Kaiyyaṭa* [a.] the use of अपि in the given sense is restricted to sentences in which the word to be supplied stands in the *nominative*, no mention being made in the discussion of other cases or of an '&c.', [b.] that the ellipsis is a word meaning 'a little', [c.] that अपि is Karmapr. with regard to, i. e. governing, this ellipsis, but not the genitive (सर्पिषः &c.) and [d.] that the nominative of the word supplied (विन्दुः) results from the reason that the government required by the sentence overrules the claim of the Karmapr. But however ingenious this interpretation of what is, in truth, corresponding with the French 'du beurre' might be, it seems clear, that अपि cannot be considered, properly speaking, as a preposition governing a noun, but that it has in the alleged instances merely the emphatic sense or that of an expletive (see meaning 3. I.) and that *Páṅini*'s rule only intended what *Kaiyyaṭa* remarks in the beginning and the *Káśiká* at the end of the gloss on it, viz. to prevent its having the power of changing the initial स् of a radical to ष्; *Káśiká*: उपसर्गसंज्ञाबाधनात्षत्वं न भवति. — Quite a different and apparently a more simple construction has been put upon this rule by the comm. on *Bhaṭṭik.* 8. 91., amongst whom *Jayamanjala* explains the half-verse 'परिशेषं न नामापि स्थापयिष्यति ते विभुः' thus: (रामो) विभुः प्रभुः। ते परिशेषं नामापि संज्ञामपि न स्थापयिष्यति किमु देहम्। अपि पदार्थेत्यादिना पदार्थे कर्मप्रवचनीयसंज्ञा। पदस्य देहस्याप्रयुज्यमानस्यार्थे ऽपिशब्दो वर्तते....। उपसर्गबाधनत्वात्संज्ञाया उपसर्गात्सुनोतीत्यादिना (*Páṅ.* VIII. 3. 65., and comp. *Várttt.* 3.) षत्वं न भवति; in a similar manner *Vidyávinoda*; *Kandarpachakravartin*, after having given an analogous interpretation, adds his opinion that अपि is in this instance an emphatic particle (comp. संभावने p. 192 *a*, l. 39) and *Puṅḍarikavidyáságara* that it implies there the sense of च; the *former*: परिशेषमेव शिष्टं नामापि संज्ञामपि न स्थापयिष्यति किं पुनः शरीरम्। अत्र षत्वनिषेधार्थं परैरपेः कर्मप्रवचनीयसंज्ञा कृता। स्वमते ऽपेः स्तोकार्थसंभावनेत्यादिना संभावनार्थादपेः षत्वं निषिद्धम्; the *latter*: ..... संभावनागर्हामात्रेष्वपेरुपसर्गत्वनिषेधः श्रीपतिना कृतः। परैरेतदर्थं कर्मप्रवचनीयसंज्ञा कृता। देहेन समुच्चयेन चार्थे &c.; comp. also *Bharatas.*: अत्रापिशब्देन देहस्य समुच्चयात् &c.; when पदार्थ accord. to *Jayam.* &c. is made to mean 'any ellipsis (suitable to the context)' and the sense of अपि would full under 3. I. A.]

3. (as an *adverb* or *conjunction*) it implies emphasis, either by imparting greater power to *one* word or by producing a stronger junction or a stronger antithesis between *several* words or sentences; I. *by imparting greater power* [A.] to *one* word in general, esp. to *a noun*; it is synonymous then with एव and placed in most instances after the word to which it refers, but sometimas also after a word depending on, or relating to, that to which it properly belongs, to effectuate, as it were, at the same time a stronger relation between both; e. g. निष्ठुराश्लीलतीव्रत्वात्तदपि (i. e. वाक्पा-